

Datum

2019-03-04

Vår referens

Lars G Larsson

Utvecklingssekreterare

lars.g.larsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Hemlöshetskartläggning 2018 ASN-2019-2501

Sammanfattning

Malmö stad genomför sedan 1996 årligen en kartläggning av hemlösheten och sammanställer årliga rapporter om insatser för hemlösa. Kartläggningen och rapport om insatser är ett av kommunens planeringsunderlag men även ett uppföljningsinstrument för hemlöshetsarbetet i Malmö stad. Årets kartläggning visar att hemlösheten i Malmö fortsätter att ligga på en hög nivå. Antalet hemlösa hushåll har ökat liksom antalet barn som befinner sig i hemlöshet.

Malmö stad gör många insatser för att förebygga hemlöshet och med att ge boende och annat stöd till hemlösa hushåll som behöver det. Under året har ett antal utvecklingsprojekt påbörjats i syftet att minska hemlösheten och dess kostnader.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner *Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2018*.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar den till kommunstyrelsen för kännedom utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ASN 190328 Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa
- Rapport Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2018

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2019-03-06

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2019-03-14

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2019-03-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, servicenämnden och MKB fastighets AB.

Ärendet

Malmö stad genomför sedan 1996 årligen i oktober en kartläggning av hemlösheten och

sammanställer årliga rapporter om insatser för hemlösa. Kartläggningen och rapport om insatser är ett av kommunens planeringsunderlag men även ett uppföljningsinstrument för hemlöshetsarbetet i Malmö stad.

Årets kartläggning, som ger en ögonblicksbild av situationen i oktober 2018, visar att hemlösheten i Malmö fortsätter att ligga på en hög nivå. Efter en viss minskning av antalet hemlösa hushåll år 2017 har det skett en ökning från 1488 till 1656 hushåll. Antalet barn i hemlöshet fortsätter att öka. Kartläggningen visar att i oktober 2018 fanns det 509 familjer med sammanlagt 1347 barn i hemlöshet. Det är 277 fler barn än vid föregående års kartläggning. De hemlösa barnen i Malmö utgör 1,9 procent av alla barn i Malmö.

Hemlösheten har ändrat karaktär på senare år och den största förändringen är att personer som befinner sig i hemlöshet allt oftare är en familj med barn. Den strukturella hemlösheten har, till skillnad från den sociala, ökat påtagligt de senaste fem åren. Den sociala hemlösheten ligger, trots en stor befolkningsökning, relativt konstant sedan tio år tillbaka på mellan 400 och 600 personer. Den strukturellt betingade hemlösheten utgör nu nästan 70 procent av de vuxnas hemlöshet. Barn lever nästan uteslutande i strukturell hemlöshet. Ökningen av den strukturella hemlösheten beror framför allt på en stor inflyttning av hushåll med låg betalningsförmåga och svag förankring på bostadsmarknaden samtidigt med en bostadsmarknad där möjligheterna att tillgodose bostadsbehovet för betalningssvaga hushåll är låg. Bristen på hyreslägenheter med hyror som hushåll med låga inkomster kan efterfråga är stor.

Den ökande strukturella hemlösheten är en tydlig indikation på att en växande del av Malmös befolkning har svårt att efterfråga en bostad på den ordinarie bostadsmarknaden. Kostnaderna av detta blir stora för samhället både direkt, i form av kraftigt ökande kostnader för sociala boenden, som indirekt i form av långsiktiga konsekvenser för de individer som blir hemlösa.

En oroväckande utveckling de senaste åren är det allt större antal barn som lever med förälder där våld i hemmet är orsaken till hemlösheten. Boendetiderna för dessa familjer i olika tillfälliga boenden tenderar att bli allt längre. Såväl Malmö stads Kriscentrum Boende som kvinnojourerna har märkt att det blir svårare och svårare för familjerna att komma vidare till någorlunda stadigvarande och trygga bostäder. Insatserna för våldsutsatta är inte primärt inrättade för att lösa hemlöshetsproblematik, men eftersom de utsatta blir hemlösa när de flyttar till ett skyddat boende så krävs i praktiken även en insats mot den hemlöshet som uppstått.

Ökningen av hemlösa barnfamiljer är oroväckande och har i huvudsak ägt rum i gruppen utlandsfödda och familjer med kortare vistelsetid än tre år i Sverige. Antalet hemlösa barnfamiljer med kort vistelsetid i Sverige har ökat från 56 familjer år 2013 till 287 familjer år 2018. Hemlösheten bland barnfamiljer i Malmö är följaktligen till stor del en spegel av migration och svårigheterna för nyanlända utlandsfödda familjer att skaffa en bostad på en bostadsmarknad som präglas av brist på hyreslägenheter som kan efterfrågas av hushåll med låga inkomster.

Efter beslut i kommunfullmäktige genomförde Malmö stad en större omorganisation den 1 maj 2017 som bland annat innebar att de fem stadsområdesnämnderna och sociala resursnämnden upphörde och att tre nya nämnder bildades, däribland arbetsmarknads- och socialnämnden. Ett av flera motiv bakom organisationsförändringen var att åstadkomma ett samlat grepp om hemlösheten och att ansvarsfördelningen inom kommunen skulle bli tydligare. Tekniska nämnden fick ett utvidgat uppdrag för hemlösheten. Bildandet av en arbetsmarknads- och

socialnämnd har ökat möjligheterna till övergripande ledning och styrning inom bland annat området hemlöshet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade i januari 2018 om en ekonomisk satsning mot hemlöshet. Målet med satsningen har bland annat varit att minska hemlösheten genom bättre förebyggande arbete och att genom större resurser till arbete med utredningar och uppföljningar förkorta tiden då hemlösa hushåll bor i tillfälliga boenden. Satsningen har gjort det möjligt att öka antalet socialsekreterare som arbetar med att utreda ansökningar och att följa upp boendebistånd. Vidare har satsningen gett möjlighet att förstärka det vräkningsförebyggande arbetet och det sociala stödet till de hushåll som bor i någon av kommunens lägenheter. I slutet av år 2018 var alla nya socialsekreterare på plats. Verksamhetsstatistik visar att antalet hemlösa i behov av tillfälliga boenden minskade under årets senare del, vilket tyder på att satsningen börjat ge effekt. I satsningen har också ingått inrättandet av Bokningscentralen samt ett arbete med att förbereda inrättandet av en bostadsrådgivning för alla Malmöbor.

Malmö stad behöver både arbeta kortsiktigt för att lösa de akuta behoven och mer långsiktigt för att säkra den framtida bostadsförsörjningen för stadens invånare. När ett hushåll hamnar i hemlöshet är det viktigt med möjligheter till boende och stöd och hjälp som gör att människor själva i så stor utsträckning som möjligt kan lösa sin boendesituation. Långsiktigt behövs strategier som ökar utbudet av bostäder som betalningssvaga hushåll kan få tillgång till samtidigt som det görs insatser som ökar hushållens förmåga och möjligheter att försörja sig själva och sina familjer.

Ansvariga

Petra West Stenkvist Enhetschef

Katarina Lindeberg Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef